

ŁĄKA KWIETNA DLA OWADÓW – JAK JĄ ZAŁOŻYĆ I PIELĘGNOWAĆ?

Małgorzata Piszczek

Łąka kwietna to nazwa umowna, oznaczająca łąki złożone z traw i roślin dwuliściennych. Są to zróżnicowane i labilne zestawy roślin o mało przewidywalnej fenologii. Z czasem przekształcają się w trwałe zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla danego siedliska. Łąki kwietne mają duże znaczenie dla owadów, ponieważ rosną w nich rośliny nektarodajne i pyłkodajne oraz te, których liście i pędy są bazą pokarmową stadiów larwalnych bezkręgowców. Łąka tworzy wysoką i wielowarstwową strukturę, w której owady znajdują bezpieczne schronienie i zimowiska. Także nieprzekopywana w trakcie wzrostu łąki, częściowo odkryta gleba służy owadom, które w niej gniazdują. Na liściach i pędach zbiera się woda, którą owady piją i której używają do budowy gniazd.

Jak założyć łączkę kwietną z jednorocznych roślin rodzimych gatunków?

- Na przygotowaną (oczyszczoną z odpadów budowlanych, chwastów, kłaczy i korzeni roślin, spulchnioną, zagrabioną) glebę wysiać mieszankę nasion jednorocznych - tzw. chwastów segetalnych i innych roślin, które się nam podobają i są dopasowane do siedliska. Gęstość wysiewu średnio wynosi 1,5 g/m² (to bardzo mało, więc dobrze jest zmieszać nasiona z piaskiem, żeby zapewnić równomierność wysiewu). Lekko zagrabić lub przycisnąć nasiona do gleby, np. wałem. W przypadku użycia gleby nawiezionej z pola możemy być pewni, że wiele roślin wyrośnie spontanicznie, a łączka zyska niepowtarzalny charakter.
- Podlać, a później podlewać regularnie - spęczniałe nasiona nie mogą wyschnąć, a gleba powinna pozostawać lekko wilgotna do czasu ukorzenia się siewek. Jeżeli wiemy, że nie będziemy w stanie podlewać skutecznie, lepiej nie zaczynać podlewania. Nasiona zaczekają w glebie do nastania „pory deszczowej”, jednak prawdopodobieństwo, że rośliny spontaniczne z glebowego banku nasion wyprzedzą je we wzroście, jest duże.
- Łączka wymaga stanowiska słonecznego, a nasion nie można przykrywać ziemią (potrzebują światła do kiełkowania).
- Kiedy siać? W marcu - kwietniu lub sierpniu - wrześniu. Z nasion wysianych pod koniec lata jesienią wyrosną rozety liści, a kwitnienie w następnym sezonie będzie wcześniejsze niż po wysiewie wiosennym. Siew letni nie jest polecany, bo podczas suszy i upałów raczej nie damy rady skutecznie podlać łączki.
- Co siać? Zebrane samodzielnie nasiona lub mieszankę o znanym składzie. Powinna ona zawierać nasiona maku polnego, chabra bławatka, maruny bezwonnej lub rumianka pospolitego, wyki ptasiej (lub innej). Dobrym dodatkiem są nasiona kąkolu polnego, ostróżeczki polnej, rumiana żółtego i innych lokalnych chwastów polnych dopasowanych do rodzaju gleby. Należy unikać mieszanek zawierających nasiona gatunków obcego pochodzenia.
- Wczesną wiosną następnego roku zamarte rośliny należy usunąć (wyrwać i wytrzepać resztki nasion lub skosić), glebę wrzucić lub zaorać, zagrabić i ponownie wysiać w odpowiednim terminie mieszankę nasion lub pozostawić pole działania procesom

przyrodniczym. Część nasion, które wydały wysiane rośliny, wykiełkuje. Można więc po prostu dosiać nasiona lub obserwować sukcesję ekologiczną na łączce. Łączka kwietna może przekształcić się łąkę na drodze naturalnej sukcesji. W miarę upływu czasu pojawią się w niej trawy i byliny.

Jak zaplanować trwałą kwietną łąkę?

Największym problemem jest ustalenie równowagi między roślinami dwuliściennymi a trawami, które mają tendencję do dominacji. Sposobem na to może być:

- Przygotowanie podłoża optymalnego dla pożądanych roślin (zaoranie, oczyszczenie z części roślin i zanieczyszczeń, ew. wzbogacenie w materię organiczną lub rozluźnienie piaskiem rzeczny, wyrównanie).
- Zakładanie murawy z siewu przy użyciu minimalnej ilości ziarniaków traw (5 - 10%) mało ekspansywnych gatunków lub wysiewanie tylko mieszanki nasion roślin dwuliściennych (trawy „same przyjdą”).
- Zakładanie łąki metodą dosadzania bylin gniazdowo w wyciętej darni lub dosiewania po wertykulacji, w kretowiskach.
- Przekształcanie w łąkę trawnika. Jeżeli zaniechamy częstego koszenia, odchwaszczania i innych zabiegów agrotechnicznych, w trawniku pojawią się rośliny inne niż trawy. Na początku będą to rośliny z rodziny bobowatych (koniczyny, lucerny, wyki, nostryki, komonice) i złożonych (stokrotki, brodawniki, cykorie, wrotycze), później dołączą ślazowate (ślaz zaniedbany, ślaz zygmarek) i selerowate (marchew dzika). Im dłużej będziemy ograniczać koszenie, tym więcej bylin się pojawi.
- Osłabianie traw - np. przez zaniechanie nawożenia, wertykulację bez dosiewania, wprowadzenie szelężnika, który jest półpasożytem korzeniowym traw.
- Koszenie w odpowiednich terminach - koszenie osłabia lub niszczy rośliny dwuliścienne, a nie szkodzi trawom. Należy więc kosić możliwie rzadko (raz lub dwa razy w sezonie), zwracając uwagę na to, by rośliny gatunków, które chcemy promować, zdążyły wydać nasiona i się rozsiać.
- Koszenie kosiarką listwową w celu nierozdrabniania pokosu.
- Pozostawienie pokosu na kilka dni w celu rozsiania nasion skoszonych roślin.
- Wykorzystanie walorów klimatu - przeważnie nie mamy na to wpływu, ale warto zauważyć, że kwitnące łąki są tam, gdzie występują mroźne i śnieżne zimy. Mróz i pokrywa śnieżna hamuje wzrost traw - w cieplejszym klimacie rosną przez cały sezon i wygrywają w konkurencji z roślinami dwuliściennymi.

Proces tworzenia się trwałej łąki jest rozłożony w czasie – w każdym kolejnym sezonie nasza łąka będzie inna, ale wciąż piękna i wartościowa!